

**Resum executiu
del 8è Informe GUNi
de la sèrie Higher
Education in the World**

New Visions for Higher Education towards 2030

El contingut complet de l'Informe
està disponible al web:

www.guni-call4action.org

Introducció de la Global University Network for Innovation (GUNi)

Vint-i-tres anys després de la seva creació, tant la missió com els objectius de la xarxa mundial GUNi segueixen plenament vigents. La nostra missió, compartida ja amb 268 institucions de 85 països, és la d'impulsar el rol de l'educació superior a la societat donant suport a la renovació de les seves visions i polítiques arreu del món en termes de servei públic, rellevància, responsabilitat social i innovació.

Així mateix, els nostres objectius ens interpel·len a:

- Generar i compartir coneixements sobre polítiques i gestió de l'educació superior arreu del món
- Promoure la societat del coneixement mitjançant l'enfortiment dels sistemes i institucions d'educació superior per al progrés, la cultura i el benestar.
- Donar suport a les institucions i governs de tot el món per a l'avenç de l'educació superior, la investigació científica i la innovació
- Promoure el desenvolupament de l'Agenda 2030 i els Objectius de Desenvolupament Sostenible
- Fomentar la diplomàcia acadèmica i científica per promoure el multilateralisme i la cooperació internacional

GUNi, malgrat les dificultats i la mancança de finançament estructural, continua sent un referent mundial en l'àmbit de l'educació superior i la gestió universitària. Ens fa feliços veure com connectem iniciatives i projectes amb institucions d'arreu del món, que som referents en el desplegament de l'Agenda 2030 i els Objectius de Desenvolupament Sostenible. Alhora, que som pioners en la introducció de noves temàtiques en l'àmbit de l'educació superior i que compartim tot el nostre coneixement d'acord amb els principis de la recerca responsable i la ciència oberta. Així mateix, ens sentim honorats pel fet d'haver estat escollits per la UNESCO com a soci estratègic per a l'organització de la Conferència Mundial d'Educació Superior UNESCO (WHEC2022) a la nostra seu a Barcelona. Un mandat de gran responsabilitat que hem volgut compartir amb els nostres socis i arreu del món. En aquest context, hem impulsat per primer cop la Setmana Mundial de l'Educació Superior (Barcelona, 16-22 de maig de 2022), un

esdeveniment que ha agrupat prop d'una quinzena de seminaris i actes de rellevància internacional al voltant de la política i la gestió de l'educació superior.

Amb l'Informe Mundial que teniu a les mans, iniciem una nova activitat estratègica de llarg recorregut. Aspirem a que l'Informe sigui un punt de partida -d'anàlisi i debat profunds- que es vagi enriquint en els propers anys mitjançant un portal web. Un projecte que agrupi un conjunt significatiu d'universitats membres de la xarxa per caminar juntes cap a la transformació de les IES. Un projecte apassionant que sumi esforços i que permeti als nostres socis créixer per esdevenir institucions rellevants, inclusives, sostenibles, innovadores i socialment responsables.

Voldria acabar agraït a totes les institucions que ens han fet confiança i que han facilitat que l'Informe sigui una realitat: la Generalitat de Catalunya, el Ministeri d'Universitats del Govern d'Espanya, l'Agència Catalana de Cooperació pel Desenvolupament i la Fundació la Caixa. La nostra gratitud a la UNESCO pel seu recolzament permanent. Així mateix, posar en valor i agrair la tasca de tots els experts d'arreu del món que hi han col·laborat i a l'equip tècnic de GUNi, un grup reduït en nombre però excel·lent en professionalitat i dedicació. Moltes gràcies a tots i totes, amb el nou Informe posem en marxa un projecte estratègic apassionant que volem compartim amb vosaltres.

Josep M. Vilalta

Director

Global University Network for Innovation

Introducció de l'Associació Catalana d'Universitats Públiques

Ens trobem en temps de transformacions accelerades: caminem vers un futur digital-humà, observem canvis significatius en el món del treball i l'economia, en la nostra percepció de l'individu, la ciutadania i la societat, amb moviments que interpel·len les nostres democràcies i palesen una crisi social, canvis en els modes de creació i difusió del coneixement, en les relacions internacionals i, sens dubte, amb un desequilibri ecològic i sistèmic del nostre planeta. Davant d'aquests reptes de gran magnitud, l'educació, la ciència i la innovació esdevenen, més que mai, àmbits fonamentals per a poder construir societats de progrés, sostenibles i compromeses a escala local i global.

En aquest context, hem de repensar la universitat per fer-ne una palanca de transformació social. Però això no ho podem fer sols, hem d'avançar en xarxa posant en valor la cooperació interuniversitària local, regional i internacional, així com amb les institucions públiques i agents socials. La crisi de la pandèmia de la Covid-19 ens ha demostrat com la cooperació ens permet millors respostes, adequades als moments de transformació que vivim a escala local i planetària. En aquest sentit, l'Associació Catalana d'Universitats Públiques (ACUP) duu la cooperació com a insígnia i missió essencial. L'ACUP, creada l'any 2002, està formada per les universitats de Barcelona (UB), Autònoma de Barcelona (UAB), Politècnica de Catalunya (UPC), Pompeu Fabra (UPF), Girona (UdG), Lleida (UdL), Rovira i Virgili (URV) i Oberta de Catalunya (UOC). Mitjançant l'ACUP, les vuit universitats públiques catalanes teixeixen llaços de col·laboració per tal de guanyar rellevància, qualitat i eficiència, tant a escala individual com en el conjunt del sistema d'educació superior català.

Així mateix, la nostra Associació té un ferm compromís a escala internacional mitjançant la Global University Network for Innovation (GUNi), que impulsem conjuntament amb la UNESCO. La GUNi fa seus els valors i principis de la UNESCO, alhora que pren com a motor i horitzó l'Agenda 2030 i els Objectius de Desenvolupament Sostenible per la millora i transformació de les institucions d'educació superior.

Els *Higher Education in the World Reports* (HEIW) són el projecte insígnia de GUNi i s'han consolidat com una publicació de referència internacional en matèria d'educació superior. Els Informes analitzen a fons temàtiques emergents en l'àmbit universitari i fomenten el debat rigorós i la generació de polítiques i programes pel progrés de les IES arreu del món. El present Informe, presentat oficialment en el marc de la Conferència Mundial d'Educació Superior UNESCO (WHEC2022, Barcelona), pretén dur a terme una reflexió sobre els reptes futurs de les institucions universitàries i planteja vies per a repensar les IES en un context canviant com l'actual. En aquest sentit, s'ha dissenyat per a ser un document viu que s'anirà enriquint en els propers quatre anys per la via d'un portal obert amb nous articles, entrevistes, vídeos i podcasts. Desitjo que aquest nou Informe GUNi sigui un instrument útil per a la reflexió i per a enfortir els sistemes i les IES arreu del món.

Jaume Puy

President

Associació Catalana d'Universitats Públiques

Sobre l'informe

El present Informe *New Visions for Higher Education towards 2030* analitza la situació de l'educació superior al món i intenta donar respostes a la necessitat de transformació de les IES en un moment clau de grans canvis globals. Tres preguntes principals guien el plantejament de l'Informe:

- Si avui creéssim una IES des de zero, com hauria de ser?
- Si haguéssim de reformar les IES, quins canvis hauríem de posar en marxa i, sobretot, com els implementariem?
- Com haurien de ser les IES en un futur proper?

En el seu plantejament i en la cerca de respostes es parteix de l'experiència acumulada per la GUNi en els darrers anys, tant pel que fa als Informes mundials publicats, com pel que fa a les diferents temàtiques i línies de treball desenvolupades. Es proposa una mirada profunda al context actual, recollint els principals debats en l'àmbit de l'educació superior, d'acord sempre amb els valors i els objectius de la GUNi, a fi de traçar les línies de futur. En altres paraules, s'analitza en detall el present per seguir encaminant les IES vers l'horitzó desitjat pel 2030 i més enllà.

Per què és el moment per una edició especial?

Hi ha tres raons per les quals és idònia la publicació d'una edició especial de la sèrie.

En primer lloc, la GUNi ha celebrat el seu 20è aniversari fa ben poc. Han passat dues dècades des que es va crear la xarxa després de la 1a Conferència Mundial d'Educació Superior de la UNESCO. Encara que els sistemes i les institucions d'educació superior i les nostres societats han canviat considerablement en aquest període, la nostra missió i valors són ara més importants que mai: fomentar el paper de l'educació superior a la societat i donar suport a la renovació de les seves visions i polítiques a tot el món en termes de servei públic, rellevància, responsabilitat social i innovació. Més que mai, cal reafirmar el valor social, el paper i la contribució de les institucions d'educació superior, així com la necessitat que aquestes institucions construeixin una nova visió i una estratègia per al futur.

En segon lloc, durant les darreres dècades, el nostre món està experimentant grans transformacions i crisis com el canvi climàtic i la degradació del medi ambient, les pressions demogràfiques, les migracions forçades, l'augment de les desigualtats, les pressions polítiques i la transformació del mercat laboral. Algunes d'aquestes transformacions podrien tenir un efecte devastador per les nostres societats i pel nostre planeta i, en certa manera, arribar a ser irreversibles si no es prenen mesures clares amb urgència. En qualsevol cas, tenen implicacions crucials per a les IES i el seu paper en la societat, raó per la qual és molt important abordar-les. A més, la pandèmia de la Covid-19 ha posat de manifest problemes urgents de l'educació superior i de la societat i ha revelat transformacions ràpides i innegables com la digitalització.

Així mateix, en els darrers anys ha sorgit una necessitat i una voluntat sense precedents de connectar i cooperar. Tanmateix, acompanyada també de l'emergència de visions i ideologies estretes de mires, basades en el nacionalisme i en les polítiques del "nosaltres primer". El context exigeix que pensem i desenvolupem noves visions per a l'educació superior i les seves institucions, missions i valors pel que fa al bé públic i la responsabilitat social.

Sens dubte, cal repensar el paper de les institucions d'educació superior i la seva contribució a la societat, tenint en compte les tendències i les grans transformacions que s'estan produint. Les IES tenen les seves especificitats particulars segons la seva pròpia cultura de funcionament i la seva regió però, tot i així, estan sota un sistema global interconnectat que segueix patrons semblants.

En tercer lloc, a més d'aquest període de canvis i transformacions, la celebració de la 3a Conferència Mundial d'Educació Superior de la UNESCO (WHEC2022) a Barcelona el maig del 2022, en col·laboració amb la GUNi, presenta un marc únic i un full de ruta per a l'impuls i la transformació de l'educació superior els propers anys. La WHEC2022 ha establert noves directrius en matèria de polítiques, creació de capacitats, convenis i compromisos regionals i internacionals. Hi han participat un ampli ventall de parts interessades com responsables polítics, alts càrrecs d'universitats, càtedres UNESCO, professorat, estudiantat, personal laboral, grups de la societat civil, empreses i representants de xarxes. El llançament oficial i la presentació de l'Informe en el marc de la WHEC2022 suposa una raó de ser addicional per a un nombre especial que fomenti la simbiosi i impulsi les transformacions de les IES.

Temes generals, premisses i valors de l'Informe

Els Informes Mundials de la GUNi han tingut sempre una voluntat d'anàlisi i de generació de nou coneixement compartit en l'àmbit de l'educació superior arreu del món. Alhora, volen ser instruments útils per a l'acció institucional i la política pública. Aquesta és novament la orientació del present Informe: posar el coneixement i l'anàlisi al servei de la presa de decisions i la política pública en un sentit ampli.

Així, l'Informe és descriptiu, analític i té voluntat d'impacte en les IES. Voluntat d'anticipar el futur i de preparar l'adaptació al canvi, traçar línies que ens encaaminen cap a un futur desitjat prenent consciència de la incertesa que ens envolta, de les limitacions que tenim per pronosticar. Tanmateix, això no ens impedeix imaginar futurs escenaris possibles.

L'Informe situa el focus en les IES en tant que institucions rellevants per a la societat, però amb una visió sistèmica. Parlem d'Institucions d'Educació Superior (IES) enlloc d'universitats per a incloure l'àmplia varietat de proveïdors d'educació terciària sense intentar formalitzar un model específic d'institució.

Des d'una mirada global, l'Informe reconeix i valora la diversitat i les diferents realitats en el món de l'educació superior. Resulta essencial destacar que, en pensar una nova visió de les IES, no busquem formalitzar un únic model d'institució. Creiem en la necessitat i la riquesa de la diversitat i dins la nostra visió hi ha espai per moltes tipologies diferents d'IES.

Més enllà dels estudis i l'anàlisi genèrica, entenem que cal atendre i tenir molt present la realitat de l'educació superior als diversos països i regions del món. Cada país i regió es troba amb els seus propis reptes particulars i presenta prioritats de desenvolupament pròpies. El disseny específic de les línies de transformació depèn de cada context, poques solucions funcionaran de la mateixa manera a tot arreu. En canvi, ens hem d'esforçar per combinar diferents conjunts de palanques de transformació en funció de les necessitats i condicions de cada entorn. Al mateix temps, calen esforços harmonitzats d'alt nivell per dirigir les interaccions entre les vies i els seus resultats agregats per aconseguir un progrés universal cap a l'Agenda 2030.

Finalment, l'Informe parteix de la necessària continuïtat i coherència entre les diverses etapes educatives: des de l'educació bàsica fins l'educació superior i la formació al llarg de la vida. Massa sovint són realitats que s'analitzen de forma inconnexa. En el marc de la defensa de l'educació al llarg de la vida, aquestes fronteres no tenen sentit.

Continguts i estructura de l'Informe

L'Informe s'estructura en tres parts, més enllà de les seccions introductòries. La primera part porta per títol "New Context, New Visions" i reuneix les consideracions fonamentals en matèria d'educació superior pels debats actuals seleccionats. La segona part, "Transitions: Key Topics, Key Voices", dona espai a l'anàlisi en profund dels reptes que es presenten en cada àrea i apunta línies de treball i propostes per la transformació de les IES. La tercera i darrera part aborda els debats i realitats de les IES des de les perspectives regionals, exposant els contextos i visions de cadascuna de les sis regions del món, comprenent les seves similituds i particularitats.

Amb el títol "New Contexts, New Visions", la primera part de l'Informe sobre l'educació superior al món reuneix consideracions clau en vuit àrees fonamentals per a la transformació de les institucions d'educació superior cap al termini desitjat per al 2030 i més enllà.

Els temes han estat elegits per la seva rellevància i pel fet que reflecteixen la situació actual de l'educació superior en el seu conjunt. Els vuit temes són els següents: l'impacte de Covid-19 a l'educació superior, el futur del treball, la ciutadania, el coneixement, el futur digital-humà, la sostenibilitat, la internacionalització, la governança i les professionals de les IES.

Aquesta primera part comença abordant l'impacte de la Covid-19 a l'educació superior com a tema transversal, amb conseqüències i efectes en els altres àmbits que es tractaran. S'ha considerat convenient dedicar-li un capítol inicial a causa del seu inesperat i fort impacte, que ha fet avançar transformacions com la digitalització i ha representant un canvi de paradigma en múltiples aspectes de la societat i de les IES.

A continuació, s'analitzen els temes principals de l'informe. Tot i que es desenvolupen per separat, s'aborden des d'una perspectiva global i tenen múltiples punts de connexió. Aquesta visió d'interdependència mostra un enfocament holístic de la transformació, igual que l'Agenda 2030 i els ODS es conceben com una única agenda de desenvolupament sostenible.

La primera part de l'Informe dona pas a la secció titulada "The Vision of the Global University Network for Innovation". Fent un pas més, l'Informe ofereix en aquesta secció un document propositiu que presenta una nova visió per a les IES quant a com s'han de configurar les institucions d'educació superior per respondre a l'estat de les coses. La visió anhela ser una inspiració que permeti, per observació, esbossar estratègies institucionals, objectius i plans d'acció per assolir-los.

La segona part de l'Informe, anomenada "Transitions: key topics, key voices", pretén analitzar i descriure com podríem avançar cap a aquesta nova visió tot abordant temes i temes fonamentals de l'educació superior. Tal com s'indica en el seu títol, aquesta segona part pretén respondre a com passem des d'on ens trobem actualment fins a la nostra visió de l'IES, tot abordant els temes clau desenvolupats a la part 1 i donant veu a experts i actors clau de l'àmbit de les IES.

En particular, aquesta part 2, "Transicions", inclou un enfocament en temps real d'allò que s'està fent actualment, tot centrant-se en què estan fent les IES d'arreu del món per respondre a les necessitats, reptes, crisis i transformacions analitzades a la part anterior. Amb aquest objectiu, s'han seleccionat els set temes clau següents (es mantenen els títols en anglès per coherència amb la llengua de l'Informe):

1. HEIs governance and public service. Between autonomy and community engagement
2. Skills and competencies. A humanist vision for a changing professional world
3. Research and Innovation. Towards open, ethical and responsible research and innovation
4. Sustainability. Reinventing the role and place of IES for a sustainable future
5. ICTs and digitalization. A digital-human future towards more inclusive and accessible IES
6. International Higher Education. From competition to collaboration

7. Higher Education Management. Promoting new leaderships and innovation

Cadascun dels temes es tracta a partir d'una sèrie d'articles on els col·laboradors exposen els reptes, les accions i les troballes, així com exemples inspiradors d'IES que estan treballant en iniciatives, nous desenvolupaments, canvis i innovacions per adaptar-se al nou context.

Experts d'arreu del món construeixen el contingut d'aquests capítols abordant la temàtica des de la seva experiència específica de recerca. Així doncs, les perspectives dels autors contribuents són úniques i pròpies, ja que s'han configurat a partir d'una combinació particular de principis ontològics, professionals i geogràfics. L'elecció dels seus enfocaments, expressions i termes no implica una preferència o inclinació particular per part de GUNi cap a unes o altres orientacions.

La tercera i darrera part de l'Informe aborda els debats i realitats de les IES amb els contextos i visions de cadascuna de les sis regions del món.

Per tant, aquesta tercera part pretén oferir un enfocament regional basat en la comprensió ja que, malgrat els contextos i les forces globals, cada regió té determinats patrons que cal abordar des d'una perspectiva particular. Reconeixent que hi ha similituds globals però també diferents propòsits, cultures organitzatives, objectius o estratègies, les preguntes següents guien els sis capítols regionals que inclou aquest Informe:

- Com creuen les regions del nostre món que haurien de ser les institucions d'educació superior en el futur?
- Quines són les semblances? Quines són les diferències?

En aquest sentit, diversos experts de cada regió han contribuït a l'Informe des del seu camp d'investigació específic, país i continent o experiència regional. El resultat és una part amb sis capítols composta per les regions següents: Orient Mitjà i Nord d'Àfrica, Amèrica del Nord, Àsia i el Pacífic, Europa, Àfrica i Amèrica Llatina i el Carib.

Continuïtat de l'Informe

L'Informe crea un espai per a la transformació activa i constituirà la base conceptual d'un projecte més ambiciós titulat "GUNI International Call for Action (2022-2025 "Rethinking HEIs for Sustainable and Inclusive Societies". L'objectiu d'aquesta iniciativa és animar les IES d'arreu del món a desplegar les accions i els canvis necessaris per adaptar-se i ser més rellevants, inclusives, efectives, innovadores i socialment responsables.

En aquest sentit, s'ha desenvolupat un nou format amb el qual no només es presenta una versió impresa i una versió en arxiu descarregable, com s'havia fet anteriorment, sinó que també es fa el llançament d'un web viu i obert a noves creacions on es desplega tot el contingut i que ofereix continuïtat a aquesta edició especial de la sèrie d'Informes *Higher Education in the World Reports*.

El que fa especialment únic aquest Informe és la seva vitalitat, ja que s'anirà complementant amb noves contribucions (articles, vídeos, entrevistes i podcasts) que durant el període 2022-2025 donaran veu i testimoniatge del desenvolupament de les reflexions, aportacions i accions en les institucions i el sistema de l'educació superior vers l'horitzó establert per l'Agenda 2030 i les línies traçades a la Visió GUNI. L'objectiu general és que la web de l'Informe i de la *International Call for Action* sigui un espai de referència obert a la contribució per al procés de transformació de les IES d'arreu del món.

New Visions for Higher Education towards 2030

La sèrie d'informes *Higher Education in the World (HEIW)* és un projecte col·lectiu de GUNi que ha esdevingut un referent en el sector de l'educació superior després de set edicions. Aquesta sèrie d'informes examina els reptes principals a què s'enfronta l'educació superior i les seves institucions (IES) a tot el món. En aquesta ocasió, l'actual context de canvis i transformacions socials de gran abast exigeix un número especial. La nova edició de l'Informe estableix una visió renovada i àmplia de l'educació superior en l'horitzó 2030 i més enllà. Amb el títol *New Visions for Higher Education towards 2030*, el nou Informe analitza l'estat de l'educació superior al món i pretén donar resposta a la necessitat de les IES de transformar-se en un moment de grans canvis globals.

Amb contribucions de més de 90 experts d'arreu del món, aquest Informe cobreix un ampli ventall de temes: des del futur digital-humà fins a la governança de les IES i el seu servei públic, alhora que aborda la sostenibilitat, el treball i la ciutadania, entre d'altres aspectes. Com a característica distintiva, l'Informe se centra principalment en les institucions i introdueix perspectives regionals amb l'objectiu d'impulsar l'aplicabilitat dels horitzons traçats. S'espera que sigui d'interès per a responsables polítics i altres actors del sector.

En aquesta línia, aquest Informe es planteja com un document viu que evolucionarà durant els propers anys. Tots els materials estan publicats en una pàgina web que s'alimentarà de nous articles, entrevistes, vídeos i podcasts durant els propers quatre anys. L'Informe serà una plataforma oberta tant per al pensament com per a l'acció transformativa de les IES.

L'Informe crea un espai per a la transformació activa i constituirà la base conceptual d'un projecte més ambiciós titulat "GUNi International Call for Action (2022-2025 "Rethinking HEIs for Sustainable and Inclusive Societies". L'objectiu d'aquesta iniciativa és animar les IES d'arreu del món a desplegar les accions i els canvis necessaris per adaptar-se i ser més rellevants, inclusives, efectives, innovadores i socialment responsables.

 ASSOCIACIÓ CATALANA D'UNIVERSITATS PÚBLIQUES

Amb el suport de:

